2010

SEMINARIESERIE

STÄRKT INNOVATIONSKRAFT

Reglab

Reglab är ett forum för lärande kring regional utveckling. Här möts regioner, myndigheter, forskare och andra för att fördjupa kunskapen kring de regionala utvecklingsfrågorna och lära sig av varandra. Reglab har 21 medlemmar – 18 regioner, Vinnova, Tillväxtverket och Sveriges Kommuner och Landsting. Som medlem i Reglab har man tillgång till alla medlemmars specialistkunskap, man är en del av ett kompetensnätverk som ger omvärldsbevakning och benchmarking – och deltar i framtidsdiskussionen kring utvecklingen av Sveriges regioner. Gemensamt för Reglabs aktiviteter är att de utgår från medlemmarnas behov och det medlemmarna har nytta av.

I Reglabs seminarieserier är benchmarking och traditionell kunskapsöverföring i fokus. Vi lyssnar till varandras kunskaper och erfarenheter och kopplar diskussionen till utvecklingen på nationell och europeisk nivå.

Innehåll

4 Bakgrund
Syfte
Förväntat resultat
Arbetsform
Genomförande

5 Resultat
Utvärdering

6 **DOKUMENTATION**
6 Innovationskraft utgår från människor
7 Från passiv finansiär till strategisk spelare
9 Regioner som går åt samma håll
11 Dialog för stärkt innovationskraft

14 BILAGA: Deltagare i seminarieserien

Bakgrund till seminarieserien Stärkt innovationskraft

Flera regioner har påbörjat utvecklings- och strategiarbeten för att utveckla de regionala innovationssystemen och stärka den regionala innovationskraften. Aktiviteterna är olika – vissa regioner har satsat stora resurser i klustersatsningar som ett verktyg för att främja innovation, andra har fokuserat på att utveckla en bred innovationsstrategi. I Västra Götaland och Skåne har en omfattande stödstruktur för innovation utvecklats för att främja idéutveckling och nyföretagande. Utmaningen i nästa steg handlar om hur man samordnar, effektiviserar och utvecklar förutsättningarna för ett välfungerande innovationssystem som långsiktigt kan stärka den regionala innovationskraften. Detta i ett sammanhang där det inte är en aktör som finansierar eller styr, utan många aktörer på flera nivåer.

Det händer mycket inom innovationsområdet. EU:s strategi för smart och hållbar tillväxt för alla, Europa 2020, pekar ut innovation som en av de viktigaste strategierna att arbeta med – ”Innovationsunionen”. På nationell nivå har IVA, tillsammans med Näringsdepartementet, Tillväxtverket och Vinnova, tagit initiativ till att driva ett större projekt kallat Innovation för tillväxt där ett mål är en nationell innovationsstrategi. En del av detta arbete handlar om regionala dialoger, där utgångspunkten ska vara nulägesanalyser, som genomförts i de deltagande regionerna.

Sammantaget finns ett starkt behov av att stärka lärandet i regionerna kring vad som krävs för att driva innovation och vad som kännetecknar ett välfungerande innovationssystem.

Syfte

Seminarieserien har syftat till kunskapsutbyte, erfarenhetsspridning och gemensamt lärande. De tre seminarierna fokuserade på att öka kunskapen om hur man kan arbeta strategiskt för att stärka innovationskraften på regional nivå, kopplat till nationell- och europeisk nivå.

Förväntat resultat

Det förväntade resultatet var:

– Ökad kunskap om regionala innovationssystem och drivkrafterna i dessa.
– Ökad kunskap om hur man kan arbeta strategiskt för att stärka innovationskraften på regional nivå, kopplat till nationell- och europeisk nivå.
– Ökad kunskap om innovationssystemens roll för det regionala utvecklingsarbetet.

Med seminarieserien ville Reglabs medlemmar öka den gemensamma och generella kunskapen kring det strategiska arbetet för att stärka innovationssystem. Mötena skulle inte generera färdiga utvecklingsstrategier för de deltagande regionerna, utan bidra till ett utvecklingsarbete på hemmaplan, utifrån varje regions egna förutsättningar.

Arbetsform

Till seminarierna erbjöds Reglab-medlemmar att ta med sig fyra personer. Deltagare var regionernas utvecklings- och strategiansvariga tillsammans med andra aktörer inom de regionala innovationssystemen, samt Vinnova, Tillväxtverket och SKL. Tretton Reglab-medlemmar anslöt sig till seminarieserien. Under seminarierna deltog omkring 40 personer, varav ett tiotal medverkade som presentatörer.

Gruppen träffades i tre heldagsseminarier där ett antal exempel på utvecklingsarbeten som rör regionala innovationsprocesser presenterades och diskuterades. Seminarierna leddes av Peter Kempinsky, Kontigo AB, som tillsammans med gruppen och respektive arrangör ansvarade för att lägga upp arbetet.

Genomförande

Seminarium i Malmö den 8 september 2010
Region Skåne presenterade arbetet med kartläggning och analys av sitt innovationssystem, samt diskuterade utvecklingen av ett regionalt ledarskap – ett ledarskap med insikt och kompetens i regional utveckling.

Seminarium i Göteborg den 26 oktober 2010
Västra Götalandsregionen beskrev sina sex noder med teknikparker, kluster och inkubatorer i ett sammanhållet innovationssystem.

Seminarium i Gävle den 9 november 2010
Temat var innovationsprocesser som gränsar över flera regioner. Region Gävleborg och Region Dalarna berättade om gemensamma satsningar på klusterutveckling och de fyra regionerna i Småland-Blekinge berättade om sin länsövergripande analys av innovationssystemet.

Nordiskt seminarium i Stockholm, samarrangemang med IVA, 21-22 mars 2011
”Stärkt innovationskraft – Nordisk utblick” i samarbete med IVA:s projekt Innovation för tillväxt. Dialogseminariet fokuserade på hur det nationella och regionala samspelet kan utvecklas. Företrädare från Finland och Danmark berättade om sina erfarenheter av nationella och regionala innovationsstrategier.

Seminarieserien tillkom i en period då många regioner var i färd med att finna formerna för att stärka sitt innovationssystem. Redan vid första tillfället uttryckte deltagarna ett starkt intresse och engagemang för frågan. Några regioner hade startat ett arbete med att formulera en innovationsstrategi, andra hade precis börjat samla sina regionala aktörer för att diskutera frågan.”Det här är viktiga frågor som vi ska ta med oss hem. Nu är det dags

att dra igång ett arbete på hemmaplan", var en replik som återkom vid flera tillfällen.

De olika presentationerna – Skånes, Västra Götalands, Dalarna/Gävleborgs och Smålandslänen/Blekinges – visade deltagarna på olika vägar att arbeta med innovationssystemet. Under hösten breddades och kompletterades bilden, när olika regionala förutsättningar och möjliga angreppssätt presenterades och diskuterades.

Några av de generella lärdomar som gruppen tog med sig var:

- Vikten av att utveckla ledarskapet i innovationssystemet.
- Vikten av att utveckla kunskapen om innovation hos alla aktörer i regionen.
- En vidgad syn på vad innovation är och att inkludera fler i förnyelseprocesserna.
- Vikten av (och utmaningen) att få med näringslivet i processen.
- Vikten av en effektiv och samordnad stödstruktur.
- En tydlig struktur i innovationssystemet ger stabilitet och förutsägbarhet (till exempel VGR:s plattformar).
- Man måste arbeta med kultur och attityder.
- Fokusering och specialisering kräver prioriteringar.
- Vikten av långsiktighet, uthållighet och tålamod – det är många aktörer som ska gå åt samma håll.

Det starka intresset för seminarieserien ledde till ett extraseminarium i mars 2011, tillsammans med IVA:s projekt Innovation för tillväxt. Reglab bjöd in företrädare för de nordiska grannländerna för att lära mer om deras innovationssatsningar – särskilt kopplingen regional-nationell nivå. De nordiska utblickarna gav ytterligare en dimension till den strategiska diskussionen – den finska och danska utvecklingen skiljer sig på viktiga punkter från den svenska.

Fortsättning

Under seminarieserien lanserades flera idéer för fortsättning och fördjupning av innovationsfrågorna inom Reglab. Ett antal aktiviteter som har sin upprinnelse i diskussionerna under Stärkt innovationskraft är i skrivande stund på gång att starta:

- Lärprojektet Innovationsindex som ska fortsätta utvecklingen av IVA:s framtagna innovationsindex samt att skapa underlag för en diskussion om vad som driver innovationsdriven tillväxt.
- Utvecklingsprojektet Politiskt ledarskap för regionala innovationsprocesser som syftar till att öka kapaciteten att leda innovationsprocesser på regional nivå.
- Seminarieserie: Identifiera regionala styrkeområden (under planering).
- En kollegial peer review av två regioners innovationssystem.

Resultat och seminariedokumentation

Resultat i Reglabs seminarieserier uppstår i olika former:

- **Individuell kompetensutveckling.**
- **Ökad organisatorisk kunskap och kompetens.** Det bidrag som deltagarna för med sig tillbaka till sina organisationer.
- **Utveckling av ny kunskap.**
- **Dokumentation** i rapportform och på Reglabs webb.

På följande sidor finns sammanfattningar från samtliga seminarier, i text och bild. Ytterligare fördjupning och material finns på *www.reglab.se*

Utvärdering

En utvärdering har genomförts av de tre ordinarie seminarierna i serien, det vill säga seminarierna i Malmö, Göteborg och Gävle. Svarsfrekvensen på enkäten var 57 procent.

Samtliga deltagare tycker att seminariernas innehåll varit bra/mycket bra, samtliga tyckte också att seminarieformen bidragit till det egna lärandet.

I de öppna frågorna anger många att de har konkret nytta av kunskap från seminarierna i sitt arbete hemma i regionen. Exempel på kommentarer:

Kommer att ha stor nytta av detta i mitt dagliga arbete och har nytta av det när vi utformar insatser.

Kommer att implementeras en hel del i vårt strategiarbete.

Jag vill ha en liknande dialog i min region, eller kanske i flera län i närheten.

Mycket bra att se hur regionerna har arbetat med att lyfta upp arbetet med innovationer på olika sätt. Det ger oss en bra grund för vårt eget arbete i vår region och visar verkligen vikten av samhandling.

Har hittat material, metodik och tips som hjälpt oss i strategiarbetet.

Malmö den 8 september 2010, Region Skåne.

Innovationskraft utgår från människor

Det politiska ledarskapet är viktigt för att regioner ska utveckla innovationskraft. I Region Skåne är politikerna med i processen för att samla alla aktörer i innovationssystemet vid samma bord. Vid seminariet ”Skånsk innovationskraft” gav projektledare Carin Daal en öppenhjärtig inblick i arbetet.

Jonathan Metzger, forskare inom regional utveckling KTH. Till vänster med ryggen mot kameran Peter Kempinsky, processledare för seminarieserien Stärkt innovationskraft.

UTVECKLINGEN AV SYSTEM som gynnar innovation är viktigt i alla regioner. Region Skåne var först ut med att dela med sig av sina erfarenheter.

Region Skånes berättelse handlar om innovationssystemet men den handlar också om utvecklingen av ett regionalt ledarskap. Ett ledarskap med insikt och kompetens i regional utveckling. De regionala politikerna har varit deltagare i processen, inte bara beställare.

– Vi har gått från att stödja projekt till att stödja strukturer, säger Carin Daal som leder satsningen.

Grundinställningen i Skåne är att regionen själv äger frågan. Det präglade arbetet redan från början även om Vinnova var viktiga i starten som bollplank och stödjare av förstudien.

– Vi satt fast. Det fanns kluster men ingen strategi. Vi saknade överblick och behövde göra något åt det, säger Carin Daal.

– Vi började med en faktainsamling för att identifiera kluster och utvecklingsområden. Vi gjorde även en peer review där internationella experter granskade vårt innovationssystem.

SAMVERKAN sker mellan människor, inte mellan funktioner. Därför samlade Region Skåne alla aktörer i innovationssystemet i samma rum i så kallade systemiska möten.

– Vi var 53 personer som träffades i sammanlagt fyra dagar. Vi lärde känna varandra och fick bättre överblick, vem gör vad? Med systemiska möten skapade vi gemensamma berättelser som bidrar till att var och en fattar bättre beslut i sin egen organisation.

Med detta i bagaget bjöd Region Skåne sedan in en expertgrupp som fick i uppgift att läsa in sig på allt relevant material och träffa nyckelpersoner.

– Resultatet blev en bekräftelse på att analysen och strategierna är väl utformade, men att kopplingen vision-strategi behöver förstärkas, liksom kopplingen till näringslivet. Det generella rådet var att fortsätta bygga på det vi har, inte skapa nya strukturer, berättar Carin Daal.

DE AKADEMISKA AKTÖRERNA har historiskt haft en stark roll i innovationssystemet, men i Region Skåne har nu aktörer närmare företagen klivit fram.

– De två världarna kopplas närmare varandra. Vi försöker hitta ett bredare och mer inkluderande ledarskap och bygga starka relationer, säger Carin Daal.

Region Skåne har kommit långt genom att prova sig fram och ha en öppen inställning till varandra. Utvecklingen fortsätter, bland annat i ett sounding board där offentliga aktörer och företag samlas fyra gånger per år och diskuterar utveckling av innovationskraften. ”Sounding board” är resonanslådan på en gitarr. Begreppet användes av Obama under hans presidentvalskampanj.

– De mötena stärker förankringen i näringslivet och även ledarskapet för innovationssystemet, säger Carin Daal.

Regionerna i landet har olika förutsättningar men alla vill komma vidare i utvecklingen av innovationskraft. Diskussionerna i Malmö ledde fram till två konkreta förslag:

- Ledarskap och politisk förankring
- Systemiska möten och systemiskt ledarskap

Göteborg 26 oktober 2010, Region Västra Götaland.

Från passiv finansiär till strategisk spelare

I Västra Götalandsregionen är det industrin som står för de riktigt stora forsknings- och utvecklingssatsningarna. Kluster som vuxit fram av egen kraft är en stabil grund att bygga regionens innovationsarbete på.

– Våra sex noder, science parks, har vuxit fram efterhand. Det finns starka industriella krafter bakom en del av dem, säger Agneta Mårdsjö, chef för enheten Näringslivsutveckling i Västra Götalandsregionen.

I REGLABS SEMINARIESERIE om innovationskraft berättade Västra Götalandsregionen om sina sex noder med teknikparker, kluster och inkubatorer i ett sammanhållet innovationssystem. Agneta Mårdsjö beskriver sitt arbete som att ”låta tusen blommor blomma”, och samtidigt vara strategisk och satsa där det finns brister. Hon pekar på tre, delvis överlappande, inriktningar i regionens strategi:

- Entreprenörskap och nyföretagande – ett brett arbete med aktiviteter från skolans tidiga år och framåt.
- Stärka innovationskraften i små- och medelstora företag.
- Prioritera styrkeområden och samordna dem med universiteten.

– Att forskning och utveckling är så koncentrerat till stora företag gör oss sårbara. Men det finns också en stor potential för att öka samverkan mellan industrin, högskolorna och de mindre företagen, säger Mats Granér, analyschef, Västra Götalandsregionen.

Agneta Mårdsjö betonar att stärkandet av innovationskraften också sker genom att höja kunskapen om affärer i forskningsmiljöerna. Gothia Science Park i Skövde, en av regionens sex noder, är ett bra exempel.

– Vi arbetar med att affärsutveckla forskargrupperna, inte bara forskningsresultaten. Och vi stärker de företag som är intresserade av en framtid bortom skruv och mutter, de som vill något mer. Vi arbetar uppsökande, säger Per Arne Lundberg, affärsutvecklare, Gothia Science Park.

Björn Westling från Swerea IVF uttrycker det som att regionen har

Mats Lundqvist, Chalmers till vänster och Marika Hellqvist Greberg, Västra Götalandsregionen till höger.

Helena L Nilsson och Marcus Nordanstad, Västra Götalandsregionen tillsammans med Björn Westling, Swerea IVF.

utvecklats från passiv finansiär till strategisk spelare som samordnar och förmedlar lärande. Swerea IVF erbjuder forsknings- och konsulttjänster till industrin. Björn Westling berättar om satsningen Industriell Dynamik där tolv medlemsorganisationer ger kostnadsfri behovsanalys och kontakt med experter. Industriell Dynamik belönades med ”Innovation Award 2009” som ett av Europas mest innovativa projekt.

– Vi lever efter devisen: Din utvecklingsavdelning är bara ett telefonsamtal bort. Vi bestämde oss för att rekrytera forskare som tycker om att vara ute i företagen och möta människor. Forskarna knackar dörr och frågar vad företagen behöver. Byråkratin är minimal, säger Björn Westling.

VÄSTRA GÖTALANDSREGIONEN har alltså satt ökat samspel i fokus för att åstadkomma utveckling av starka miljöer och kultur för innovation. Nu pågår prioritering bland styrkeområdena för att samla insatserna och få bättre resultat.

– Vårt vägval är att fokusera på den kunskapsproducerande sektorn. Vi går från bransch- till kompetensfokus: Vilka kunskapsområden behövs för den kunskapsproducerande sektorn? Vi ska identifiera och främja stödjande miljöer för detta, säger Mats Granér, chef Analysenheten Västra Götaland.

Gävle 9 november 2010, Regioner i samverkan.

Regioner som går åt samma håll

Till skillnad från de stora regionerna Västra Götaland och Skåne har landets små regioner inte samma resurser för analys och strategiskt arbete. Ett sätt att öka utväxlingen av arbetet är att samverka, och det var ämnet för dagen när Reglabs seminarieserie Innovationskraft höll sitt tredje seminarium.

NÄR PETER KEMPINSKY summerade dagen använde han uttrycket ”Gräv där du står”!

– Det vi har hört i dag handlar om att undersöka vad som är utvecklingsbart och sedan låta det bli basen för vidgat samarbete.

Inom klusterutveckling pågår samarbete som fungerar just på det sättet. Monika Jönsson från Region Dalarna och Carina Åkerberg och Magnus Ernström från Region Gävleborg berättade att innovationstänket har gett ny energi så att klusterarbetet har lyfts ännu en nivå och blivit en regional utvecklingsmotor.

– De administrativa hinder som finns väljer vi att inte se. Vi har jobbat underifrån, och där finns en samsyn om behov och lösningar, sa Monika Jönsson.

De har gemensamma klusterträffar och olika projekt inom klusterutveckling över regiongränserna.

– Vi har till exempel gemensamma klustercoacher. Vi involverar högskolorna och deras innovationssystem. Även finansiärer involveras och bidrar till en kritisk massa, sa Monika Jönsson.

– Det vi gör just nu är att vi analyserar och identifierar det regionala innovationssystemet. Vi går från att göra mer av samma sak till att tänka nytt. Vi rensar i rabatten och gödslar på rätt ställen.

Magnus Ernström delade med sig av de tre ”reglerna” för regionalt utvecklingsarbete i Region Gävleborg. Regler som även genomsyrar samarbetet med Region Dalarna:

- Vi går åt samma håll.
- Vi går inte i vägen för varandra.
- Vi uppfinner inte hjulet på nytt.

ÄVEN SMÅLANDSREGIONERNA samverkar för att öka sin kritiska massa. Per Schöldberg från Regionförbundet Södra Småland och Jan Tordkvist från Regionförbundet i Kalmar län berättar att de har stor erfarenhet av samverkan på projektnivå men att systemresonemanget har saknats. Det bestämde man sig för att råda bot på. För att skaffa överblick upphandlade regionerna en gemensam analys. Det visade sig finnas 110-120 aktörer i innovationssystemet.

– Målet var inte att vi nu ska göra allt tillsammans i stället, utan att få överblick. När vi vet vad alla gör kan vi samarbeta där det behövs i stället för att bygga upp egna strukturer.

Regionerna anordnade en gemensam workshop som visade att det behövs tydligare strategi och målbild. Inte nödvändigtvis en enda ledning men en gemensam struktur.

– Nu planerar vi workshops mellan länen för att se var nyttan finns med samarbete och vem som ska ta ledartröjan i olika frågor.

– Vi har behov av överblick, inte minst för att leverera underlag till regionala och nationella politiker. Vi behöver skapa en orkestrering av de många aktörerna och projekten.

Arbetet har ökat insikten om att regionen kan vara aktiv i företagsutveckling. Ett resultat är den strategi för den trärelaterade industrin i de tre Smålandslänen som nu ska tas fram i nära dialog med näringslivet.

– Vi ser redan att kompetensförsörjning är det stora området att samverka kring. Och då inte bara kompetensutveckling utan även rekrytering. Den trärelaterade industrin behöver nyanställa 10 000 personer inom fyra år på grund av pensionsavgångar. Det här är en stor utmaning.

Linda Nilsson, High Voltage Valley och i bakgrunden Arne Eriksson.

Värdelösa på strategier!

”Ni är värdelösa på strategier” sa konsulten Arne Eriksson utmanande i paneldebatten på det tredje arrangemanget i Reglabs seminarieserie Innovationskraft. Frågan för debatten var vad regionerna kan göra för att stärka sin innovationskraft.

– Visioner och projekt kan ni, men däremellan är det öken. Se på England till exempel, där finns det affärsinnehåll i strategierna. Det saknar vi. Våra strategier blir tomtebloss och projekt. Vi är bra på att ”göra” och blir fångar i projekttänket. Detta är det största behovet: designtänkande, sa Arne Eriksson.

– Det har blivit mer av en uppfinnarpolitik än en fråga om att förändra system. Innovation kan fortsätta i samma riktning, med mer av samma, men klimathot och andra utmaningar kräver att vi tänker nytt, fortsatte han.

Arne Eriksson menade att systemförändrande innovation kräver att vi brottas med attityder och mönster.

– Innovationssystem består av aktörer, kluster och förmågor som skapar tillsammans. Kärnan i ”smart specialisering” är att länka uppåt, att samverka med dem som är bättre än man själv är. Vi måste orkestrera förnyelsen genom att jobba i gränsområden mellan kluster och på nya marknader.

Johan Schuber från IVA poängterade att en region inte bara har landsgränser att förhålla sig till utan även större områden, som t ex Baltic Sea, Europa osv.

– Näringslivet är internationellt, forskningen är internationell, regionen måste också vara internationell. Den nationella innovationsstrategin som ska vara färdig 2012 måste reda ut rollerna region/nation för att skapa rätt förutsättningar för regionernas innovationssystem, sa Johan Schuber.

Eva Wahlström, Tillväxtverket.

Eva Wahlström från Tillväxtverket höll med om att det finns behov av samlad strategi och prioritering, men sa också att det är lättare sagt än gjort.

– Geografin stämmer inte alltid med funktionerna i innovationssystemet.

– Jag känner oro för att diskussionen ibland har fel fokus. Geografin skymmer sikten för en funktionell diskussion, sa Per Schöldberg, Regionförbundet Södra Småland.

NÄR PANELEN ombads att konkretisera sig sa Johan Schuber, IVA, att det egentligen är ganska enkelt att stärka innovationskraften.

– Det behövs människor som träffas, som gillar varandra och gör affärer. Vi ska etablera kontakter, mötesplatser på olika nivåer där människor lär känna varandra. Vi ska samarbeta med företagen, inte bara branschorganisationer. Det gäller även lärosätena.

– Det är enklare att prata om system och struktur. Det är svårare att lära känna varandra och göra affärer ihop. Det krävs mod, invände någon från publiken.

Linda Nilsson från klustret High voltage valley poängterade regionens ansvar för att bygga system och prioritera tydligt.

– Det kan inte jag som klusterledare göra, sa Linda Nilsson.

Per Schöldberg problematiserade ytterligare genom att lyfta upp bilden av innovationssystem med hundratals aktörer.

– De flesta har mycket dålig solvens. De går dit där det finns pengar snarare än att följa en strategi. Systemet är underfinansierat, magert och otryggt.

– Att konstatera att det finns många aktörer är att identifiera ett problem. Men det är svårt att fokusera i en strategi och vara obekväm. Innovationssystemet lever sitt eget liv. De får pengar från någon annan i stället. Någon som vi kanske inte ens visste fanns.

Stockholm 22 mars 2011, Nordisk Utblick.

Dialog för stärkt innovationskraft

”Dialog för stärkt innovationskraft” var titeln på IVA:s och Reglabs gemensamma seminarium. Titeln åskådliggör den svenska metoden – dialog mellan regioner och nationella aktörer i en process för att mejsla fram en innovationsplan för Sverige. Men det finns andra sätt att göra samma sak. I Danmark och Finland är det staten som sätter ramarna och syftet med dialogen är förankring och implementering.

I DANMARK har man kortare beslutsprocesser än i Sverige.

– Statsministern säger: Jag vill ha en strategi. Den skrivs av några på ministeriet, sedan får 25 personer titta på det och vi har fem möten innan strategin spikas. Det är demokrati, sa Thomas Alslev Christensen från Forsknings- och innovationsstyrelsen i Danmark självironiskt.

Även om han berättade om processen med glimten i ögat så fanns det ett reellt budskap. Den regionala nivån i Danmark var inte särskilt involverad när globaliseringsstrategin skapades 2005-2006. Den nya strategin ”How to strengthen innovation” har också skapats huvudsakligen på regeringsnivå.

– I den nya strategin fokuserar vi på företagen. Den ska passa även för de små företagen och för universitetens innovationsprocesser, sa Thomas Alslev Christensen.

Målet är att danska företag ska vara bland de mest innovativa och investeringarna i forskning ska motsvara tre procent av BNP.

– Utmaningen är att få alla krafter att samspela. Vi har till exempel samlat hela innovationssystemet under ett enda telefonnummer. Företagen kan ringa dit oavsett fråga och komma till ett callcenter som lotsar dem rätt. Hela systemet nås också via en gemensam webbplats: Växtguiden.

Ett annat exempel är den danska klusterpolitiken.

– Vi hade för många kluster och nätverk i Danmark, därför slog vi ihop dem till tolv kluster. Samarbeta eller dö, var budskapet... de samarbetade.

– Regionerna ska inte konkurrera. De ska samarbeta i konkreta projekt och aktiviteter. Det är världen som är marknaden, sa Thomas Alslev Christensen.

BENT MIKKELSEN från Region Midtjylland bekräftades bilden. Han sa att kritiken handlade om att det var för många små projekt och därmed svårt att mäta effekten av insatserna.

– Vi har ändrat fokus nu och samlat insatserna i stora sammanhängande initiativ med klara mål och effekter.

Statens riktlinjer framgår av ett partnerskapsavtal med regionen. Riktlinjerna omsätts i en regional utvecklingsstrategi.

– Jag är mycket nöjd med modellen. Staten sätter ramarna och pekar ut verktygen. Utifrån det har vi stort utrymme i förverkligandet, sa Bent Mikkelsen.

Varje region har format starka växtforum, där kommuner, regionen, företag, forskningsinstitutioner och arbetsmarknadens parter ingår. Det är i Växtforum som regionens tillväxtvillkor övervakas, strategier och handlingsplaner formuleras. De råder över projektmedel och EU-medel.

– Systemet hänger ihop nu. Vi kan designa insatserna utifrån verksamheterna, inte utifrån program. Vi har samlat kapitaltillgången och det finns en ingång. No wrong door, kallar vi det. Nu kan vi fokusera på mål och effekter.

I FINLAND STARTADE PROCESSEN för en nationell innovationsstrategi 2007 och den kunde beslutas redan året efter. Antti Valle från arbets- och näringsministeriet i Helsingfors poängterade dock att mycket hemläxa hade gjorts innan.

En utvärdering av det finska innovationssystemet publicerades hösten 2009. Utvärderare var både utländska och finska experter.

– Utvärderingen visade att vi var överdrivet självcentrerade och inte tillräckligt öppna för influenser utifrån. Dessutom behövdes bättre koordination, sa Antti Valle.

Antti Valle berättade att innovationssystemets fokus nu är kreativa människor, inte bara strukturer och företag. Det faktum att tillväxten är stark inom tjänsteproduktion har också fått större genomslag.

– Vi har byggt upp ett antal nationella Centers of Expertise där regionerna är involverade.

VESA KOJOLA stod för det regionala exemplet i seminariets utblick mot Finland. Han är chef för ELY-centralen i Österbotten, statsförvaltningens regionala utvecklings- och servicecentral. Vesa Kojola är också ledande inom Tekes, den finska utvecklingscentralen för teknologi och innovationer.

Liksom sin landsman konstaterade Vesa Kojola att benchmarking och dialog inte riktigt är Finlands melodi.

– I Finland *gör* vi, och blir det fel så korrigerar vi. I Sverige diskuterar ni och planerar till ni är överens om vad ni ska göra.

I Finland gör Tekes gör en internationell analys av Finlands styrkor.

Tekes har också de nationella utvecklingspengarna. Vesa Kojola menar att den statliga styrningen i kombination med företagens tydliga inflytande ger en mångsidig helhet.

– All service och all kompetens måste inte finnas i den egna orten. Det är bättre att välja det bästa där det finns, att börja specialisera sig och samarbeta mellan orter.

SEMINARIET var en del i den svenska dialogen i framtagningen av en nationell innovationsstrategi. Anders Nyberg från näringsdepartementet i Sverige berättade om processen och sa att vi måste våga sticka ut och ha en udd i satsningarna, hitta nya sätt att konkurrera.

– Tidigare har vi mest lyft fram ”saker som produceras av män”. Det är för få kvinnor som startar företag, tjänstesektorn behöver fokuseras och innovationsupphandling är viktigt. Alla behöver dra, vi har inte råd att missa någon.

Seminariets deltagare fick i slutskedet

sätta sig med sina kolleger och diskutera vilka goda råd de vill skicka in till processen med Sveriges innovationsplan.

DET VAR LIVLIGA DISKUSSIONER vid borden. Här är några exempel på slutsatser:

- Genomför en regionreform inklusive ny statlig förvaltning till 2015.
- Det behövs ett samordnat regionkansli, en tydlig nationell motpart för regionerna.
- Mer visionsdriven nationell politik!
- Det behövs mer långsiktighet. Processer i stället för projekt.
- ”Staten bör ta sitt nationella ansvar inom t ex specialiserad sjukvård, stora forskningssatsningar och glesbygd.”
- Färre stödstrukturer och organisationer med mer långsiktig finansiering.
- Skapa ett nationellt och förenklat system som stödjer företag och entreprenörer vid innovationsfinansiering
- Sverige är ett litet land. Kraftsamla!

Å ANDRA SIDAN var det också många som menade att den svenska modellen med dialog och koncensus är bra, men den kan utföras på olika sätt:

- Synliggör respektive regions struktur, styrkor och svagheter (självkritisk granskning). Utifrån det sammanställs en nationell bild. I en workshop därefter identifieras vad som bör ingå i en svensk innovationsstrategi.
- Ge tydliga frågeställningar till regionerna och samordna dem mellan de nationella aktörerna.
- Beslut om stöd till SME bör tas regionalt.
- Nationellt ramverk – regional dialog. Operationalisering i samverkan.

LÄNKAR

Government Report on Innovation Policy to the Parliament:
www.tem.fi/innovations
www.innovaatiostrategia.fi/en
www.evaluation.fi
www.ely-centralen.fi/osterbotten
www.tekes.fi
www.vaekstguiden.dk
www.rm.dk (region Midtjylland)

Deltagare i seminarieserien

Anders Högström, Electropolis
Anders Sahlman, IVA
Annika Levin, Tillväxtverket
Asbjoern Christiansen, HedmarksFylkes kommun
Björn Lagnevik, Region Skåne
Britt-Marie Lindström, Tillväxtverket
Carin Daal, Region Skåne
Carina Åkerberg, Region Gävleborg
Carola Medelid, Länsstyrelsen Norrbotten
Carolina Schönbeck, Tillväxtverket
Charlie Wallin, Kommunförbundet Västernorrland
Clas Tegerstrand, Mälardalens högskola
Elisabeth Holm, Region Dalarna
Erik Ciardi, Regionförbundet i Kalmar län
Ewa Andersson, Tillväxtverket
Eva Wahlström, Tillväxtverket
Frida Andersson, Tillväxtverket
Göran Andersson, Vinnova
Helena Starfelt, Tillväxtverket
Inger Gustafsson, Vinnova
Jan Tordkvist, Regionförbundet i Kalmar län
Jan Marcusson, Luleå tekniska universitet
Jan Sahlén, Landstinget Västernorrland
Johan Schuber, IVA
Jonathan Metzger, KTH
Jonnie Nordensky, Tillväxtverket
Jonny Paulsson, SKL
Josefine Majewski, Tillväxtverket
Karin Simu, Linnéuniversitetet
Kenneth Sjaunja, Norrbottens läns landsting
Klas Danerlöv, SKL
Lena Rudolfsson, Karlskoga kommun
Lennart Svensson, Region Skåne
Linda Nilsson, Highvoltage valley
Linnea Frykberg, Region Gotland
Louise Östlund, Kalmar sciencepark
Magnus Ernström, Region Gävleborg
Maria Nilsson, Regionförbundet i Kalmar län
Marie-Louise Eriksson, Region Skåne
Marit Werner, Vinnova
Merit Israelsson, Robotdalen
Mikael Pekkari, LTC
Mikael Gustafsson, Region Jönköping
Monika Jonsson, Region Dalarna
Per Schöldberg, Regionförbundet Södra Småland
Petter Engström, Region Gotland
Stefan Paulsson, Kommunförbundet Västernorrland
Stefan Persson, Region Gotland
Susanne Sahlin, Länsstyrelsen i Västernorrland
Sven-Erik Sahlén, Regionförbundet Örebro
Tina Melin, Tillväxtverket

Produktion: Reglab 2011.
Dokumentation: Gunnel Vidén, Plan Sju AB.
Formgivning: Catrine Backman, Plan Sju AB.
Tryck: Luleå Grafiska, 300 ex.

www.reglab.se

REG
LAB

www.reglab.se